

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623200577
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5623200577.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v právnej veci žalobcu: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpeného: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovaným: 1/ Z. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, L. M., 2/ dedičia po poručiťovi: Z. O., naposledy bytom C. XXX/XX, L. M., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o zaplatenie 20.399,52 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6Csp/8/2023-100 zo dňa 07.06.2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“), konanie voči žalovanému 2/ zastavil.

2. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení konštatoval, že žalobca si v konaní uplatnil nárok vyplývajúci mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 2111133531 zo dňa 13.07.2021 uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom na jednej strane a na strane druhej Z. O. ako dlžníkom a Z. O. ako spoludlžníkom. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanej 1/ a Z. O. peňažné prostriedky v sume 20.500,- Eur, avšak v dôsledku porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníkov žalobca vyhlásil dňa 10.02.2022 úver za predčasne splatný. Žalobca si vzhľadom na to, že Z. O. zomrel dňa XX.XX.XXXX a vzhľadom na to, že dedičské konanie nebolo v čase podania žaloby právoplatne skončené, nárok uplatnil voči dedičom poručiťovi s poukazom na ustanovenia § 460, § 461, § 462 a § 470 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa dedenia, ako aj na ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka upravujúce premlčanie práva. Dopytom povereného notára okresný súd zistil zistil okruh potenciálnych dedičov zo zákona v prvej dedičskej skupine (deti poručiťovi, poručiť zomrel rozvedený). Poverený notár zároveň okresnému súdu oznámil, že dedičstvo je predĺžené a dedičia sa doteraz nevyjadrili, či dedičstvo odmietajú alebo neodmietajú. Predmetné zistenia dal súd prvej inštancie zástupcovi žalobcu na vedomie, zároveň tohto vyzval na ďalší procesný postup. Reagujúc na výzvu okresného súdu žalobca navrhol aplikovať ustanovenie § 162 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a prerušiť konanie do právoplatného skončenia dedičského konania. Napriek navrhovanému postupu žalobcu súd prvej inštancie považoval označenie žalovaného ako „dedičia po poručiťovi Z. O.“ za neurčité a uviedol, že takýto subjekt nemá procesnú subjektivitu. Zároveň poukázal na možnosť odmietnutia dedičstva dedičmi v prvej dedičskej skupine, takže eventuálne môžu prichádzať do úvahy aj dedičia v ďalších dedičských skupinách v súlade s ustanovením § 474a § 475a Občianskeho zákonníka, prípadne aj likvidácia dedičstva. Podľa názoru súdu prvej inštancie z podaní žalobcu vyplýva jeho očakávanie, že po skončení dedičského konania bude súd konať s dedičmi Z. O.. Okresný súd však zdôraznil, že Z. O. zomrel ešte v čase pred začatím súdneho konania, pre ktorý dôvod neprichádza do

úvahy postup podľa § 63 CSP. K zmene strán sporu by podľa výsledkov dedičského konania mohlo dôjsť iba na základe procesného úkonu žalobcu (§ 79), avšak o takejto zmene žaloby by musel v zmysle § 139 CSP rozhodnúť súd. Keďže riadne označenie strán sporu je základnou procesnou podmienkou, pričom žalobca nemôže vyžadovať, aby okresný súd vyhľadával subjekt, ktorý je nositeľom hmotného práva, a vzhľadom na to, že žalobcom označená strana (žalovaný 2/) nemá procesnú subjektivitu, okresný súd v zmysle § 62 CSP voči nej konanie zastavil. Záverom uviedol, že bude pokračovať v konaní so žalovanou 1/, ktorá ako spoludlžníčka zodpovedá v zmysle zmluvných dojednaní za plnenie záväzkov zo zmluvy o úvere spoločne a nerozdielne s dlžníkom.

3. Proti citovanému uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Konaniu pred súdom prvej inštancie vytýkal vady zakladajúce odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) CSP. Žalobca namietal nesprávne posúdenie skutkového stavu veci, nakoľko z obsahu žalobného návrhu a označenia žalovaného jednoznačne vyplývalo, voči ktorému subjektu žaloba smeruje, t. j. voči dedičom po poručiteľovi Z. O. (toho času neznámych). Žalobca zastal názor, podľa ktorého podaním žaloby na neznámeho dediča z titulu neukončenia dedičského konania, resp. možnosti zabezpečenia listiny preukazujúcej osoby dedičov, a vzhľadom na potrebu ochrany jeho práv pred uplynutím premlčacej doby, naplnil príslušné ustanovenia CSP o označení sporových strán. Uviedol, že pokiaľ dlžník zomrie a nie je presne zistený okruh dedičov (čo môže trvať mesiace i roky), a zároveň s poukazom na tendenciu súdov neprihliadať na prihlásenie pohľadávky do dedičského konania ako na uplatnenie práva pred súdom alebo u iného príslušného orgánu, ktoré by spôsobilo spočívanie premlčacej doby na čas dedičského konania, oslabuje sa pozícia veriteľov a obmedzuje vymožiteľnosť ich pohľadávky bez toho, aby takéto konanie malo základ v princípoch právneho štátu. Žalobca zastal názor, podľa ktorého je potrebné akceptovať jeho žalobu na budúceho dediča (príp. budúcich dedičov), ktorý je (ktorí sú) v súčasnosti neznámy. Takýto záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/5145/2007 z 10.12.2008, z ktorého čast' v rámci podaného odvolania citoval. Rovnako poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/230/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoCsp/3/2021 zo dňa 24.02.2021, z ktorých podstatné časti taktiež citoval, a v ktorých už bola totožná otázka riešená.

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Pod odňatím možnosti pred súdom konať je potrebné rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za vadný postup súdu, ktorým možno účastníkovi odňať možnosť pred súdom konať sa považuje aj zastavenie konania, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky, pretože sa takým rozhodnutím bráni účastníkovi konania v realizácii procesného práva na súde domáhať sa ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. O takýto prípad sa jedná aj v prejednávanej veci.

7. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že dlžník zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 2111133531 zo dňa 13.07.2021 Z. O. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Svoj nárok z dôvodu neplnenia predmetnej zmluvy dlžníkmi si žalobca uplatnil na okresnom súde dňa 27.02.2023 návrhom na vydanie platobného rozkazu, t. j. v čase, kedy Z. O. bol zomrelý. Uvedený nárok si žalobca uplatnil proti žalovanej 1/ (spoludlžníčka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v rade 2/ proti subjektom označeným ako „dedičia po poručiteľovi: Z. O.“ Žalobca svoj postup, v rámci ktorého označil ako žalovaného v rade 2/ dedičov po poručiteľovi Z. O. dostatočným spôsobom v odôvodnení svojej žaloby zdôvodnil. Uviedol, že žalobu smeruje proti neznámym dedičom po menovanom poručiteľovi s ohľadom na hrozbu premlčania svojho práva, ktoré je predmetom žaloby a nejednotné posudzovanie vplyvu uplatnenia pohľadávky v dedičskom konaní na premlčanie práva v rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky. Súčasne dal súdu prvej inštancie na úvahu možnosť prerušenia konania do doby právoplatného skončenia

dedičského konania po menovanom poručiteľovi s tým, že následne by doplnil označenie na strane žalovaných subjektov riadne a presne. Na základe dopytu súdu prvej inštancie u poverenej notárky, táto okresný súd informovala, že dedičské konanie po menovanom poručiteľovi nebolo ukončené a okruh dedičov nie je ustálený. Ďalej uviedla, že do úvahy ako dedičia zo zákona v prvej dedičskej skupine pripadajú deti poručiteľa, ktoré táto špecifikovala, avšak zároveň uviedla, že uvedení účastníci dedičského konania sa nevyjadrili, či dedičstvo (ne)odmietajú, nakoľko sa javí, že dedičstvo je predĺžené. Okresný súd zaslal predmetné vyjadrenie notárky žalobcovi s výzvou na jeho ďalší navrhovaný procesný postup. Reagujúc na predmetnú výzvu žalobca navrhol konanie prerušiť do právoplatného skončenia dedičského konania. Napriek predmetnému vyjadreniu okresný súd pristúpil k zastaveniu konania voči žalovanému v 2. rade z dôvodu, že označenie strany sporu ako „dedičia po poručiteľovi Z. O.“ je neurčité a hlavne takýto subjekt nemá právnu subjektivitu, čiže nie sú splnené podmienky konania.

8. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že pokiaľ je žalovaný 2/ v žalobe žalobcu označený ako: „dedičia po poručiteľovi Z. O.“, tak predmetné označenie nespĺňa požiadavky na riadnu špecifikáciu účastníka konania. Predmetné označenie však nepredstavuje takú vadu, ktorú by nebolo možné odstrániť, a pre ktorú by malo byť konanie zastavené. Konkrétne povedané, ak nie je žalovaný v žalobe označený úplne, presne, určito a zrozumiteľne, jedná sa o vadu podania. Pokiaľ by však bol v žalobe úplne, presne, určito a zrozumiteľne označený za účastníka konania ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, vtedy ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého riadne označenie strán sporu predstavuje základnú procesnú podmienku (bod 10. napadnutého uznesenia). Možno konštatovať, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď konanie podľa § 161 ods. 1, 3 CSP zastavil. Okresný súd totiž nerozlišoval medzi nedostatkom podmienky konania a vadou žaloby ako navzájom nezameniteľnými pojmami procesného práva, samostatne upravenými, ktoré majú odlišné dôsledky, a s ktorými sa spája aj rozdielny postup súdu. Nedostatok podmienky konania nie je vadou žaloby z hľadiska jej správnosti či úplnosti a vada žaloby naopak nepredstavuje nedostatok podmienky konania. Nesprávnosť alebo neúplnosť v označení strany sporu je dôvodom na postup podľa § 129 ods. 3 CSP (uznesenia NS SR z 29. júna 2006 sp. zn. 4Cdo/143/2006, z 25. októbra 2017 sp. zn. 4Cdo/219/2016).

9. Navyše pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru ohľadom nedostatku procesnej subjektivity na strane žalovaného 2/, nakoľko subjekt „dedičia po poručiteľovi Z. O.“ nemá procesnú subjektivitu, tak odvolací súd považuje prezentovaný záver za predčasný. Označenie „dedičia po poručiteľovi Z. O.“ je súhrnným označením pre subjekty, ktoré na základe právoplatného rozhodnutia o dedičstve budú nositeľmi majetkových práv a povinností po poručiteľovi, a tohto času je s poukazom na neukončený stav dedičského konania predčasné vytvárať si závery ohľadom ich procesnej subjektivity. Zopakujúc už uvedené, v prípade, ak je žaloba podaná proti neznámych dedičom po jasne identifikovanom poručiteľovi, je zrejmé, že žaloba má vadu v označení žalovaného 2/, avšak túto vadu je možné odstrániť. Odstránenie predmetnej vady však nie je možné pokiaľ dedičské konanie nebolo právoplatne ukončené, z ktorého výsledku až bude zrejmé, či poručiteľ zanechal majetok, v akej hodnote, kto dedičstvo nadobudol a kto je tak dedičom poručiteľa zodpovedajúcim v zmysle hmotného práva aj za dlhy poručiteľa.

10. Konštatujúc, že procesným postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie. Bude povinnosťou súdu prvej inštancie vyčakať do právoplatného skončenia dedičského konania po poručiteľovi, a následne ak žalobca sám predmetnú vadu v označení žalovaného 2/ podľa výsledku dedičského konania neodstráni, bude súd prvej inštancie postupovať podľa § 129 CSP a na odstránenie vady žaloby ho vyzve.

11. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e** j e príпустné.